

Leids Universitair Medisch Centrum

Ketamine bij therapieresistente depressie

Dr. Martijn van Noorden
Psychiater LUMC

1

Leids Universitair Medisch Centrum

Inhoud

- Inleiding
- Studies: Ketamine bij depressie
- LUMC: off-label behandeling
- Resultaten
- Toekomst en discussie

Science Café Leiden 2020

2

Leids Universitair Medisch Centrum Inleiding – Studies – LUMC – Resultaten – Toekomst en discussie

Depressie - feiten

DEPRESSIE enkele cijfers

Trimbos Instituut

5 of meer symptomen heel vaak

Wat is een depressie?

Een of beide kerntegengestelden

Depressie komt vaak voor

1 op de 5

1 op de 20

Science Café Leiden 2020

Factsheet Trimbos Instituut, 2016

3

Leids Universitair Medisch Centrum Inleiding – Studies – LUMC – Resultaten – Toekomst en discussie

Depressie - feiten

Nu 3e ziekte qua wereldwijde ziekteelast¹

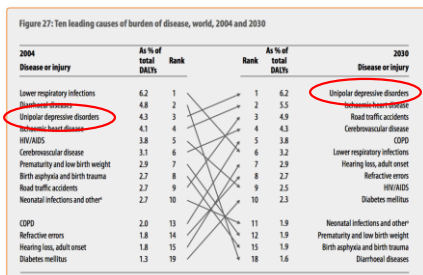
¹ Collins PA, Nature 2011

Science Café Leiden 2020

4

Leids Universitair Medisch Centrum Inleiding – Studies – LUMC – Resultaten – Toekomst en discussie

Global burden 2030...

Science Café Leiden 2020

WHO, 2004, 2008

5

Leids Universitair Medisch Centrum Inleiding – Studies – LUMC – Resultaten – Toekomst en discussie

Depressie - feiten

Nu 3e ziekte qua wereldwijde ziekteelast

Invaliderende, potentieel letale ziekte

Lifetime-prevalentie 17% (US)¹

In 2020: 1,5 miljoen suicides per jaar²

15-30 miljoen pogingen

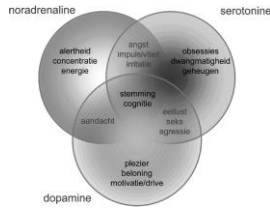
¹ Nestler RC, Arch Gen Psychiatry 2005

² Collins PA, Nature 2011

Science Café Leiden 2020

6

Depressie - behandeling

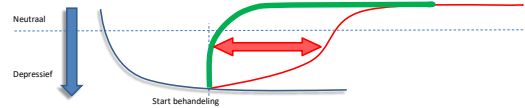
Alle AD werken via monoaminerge systeem*

Science Café Leiden 2020
 *Rush AJ, Am J Psychiatry 2006
 *Collins PA, Nature 2011

7

Depressie - behandeling

AD werken pas na weken tot maanden...

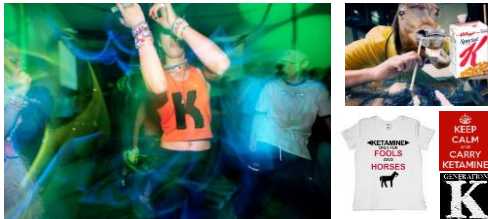

Science Café Leiden 2020

8

Ketamine

Anesthetic, partydrug, bekend om dissociatieve effect, euforiserend, 'K-hole'

Science Café Leiden 2020

9

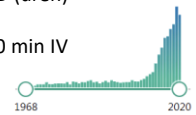
Ketamine en depressie

Rond 2000: eerste berichten werkzaamheid ketamine bij depressie

Waarschijnlijk mechanisme: NMDAR blokkade

Zeer snel antidepressief effect, itt AD (uren)

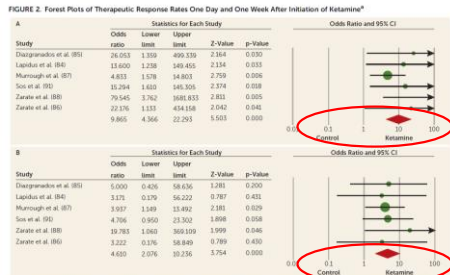
Nu > 25 RCT's, meeste 0,5 mg/kg, 40 min IV

Science Café Leiden 2020

10

Ketamine en depressie

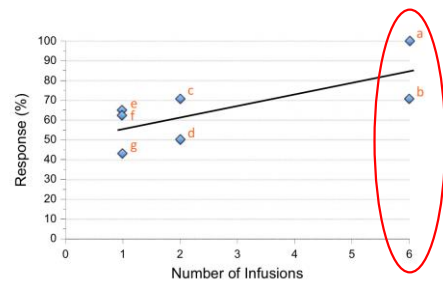

* The AI log plot shows results one day after initiation of ketamine therapeutically, $\chi^2=4.27$, $df=4$, $p=0.51$, $I^2=0$. The AI forest plot shows results one week after initiation of ketamine therapeutically, $\chi^2=11.4$, $df=5$, $p=0.05$, $I^2=0$.

Science Café Leiden 2020
 Newport DJ, Am J Psychiatry 2015

13

Ketamine en depressie

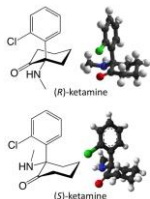
CHDR 2018

14

Ketamine in LUMC

Op basis van meta-analyses: werkzaamheid en veiligheid voldoende aangetoond voor off-label behandeling.

B/ Eind 2015: Overleg ziekenhuisapotheker

Science Café Leiden 2020

15

Ketamine in LUMC

Als patiënt in aanmerking komt (screening op poli):

6 infusies, in 2 weken. Patiënt is nuchter. Esketamine, 0,5 mg/kg in 40 minuten intraveneus

	ma	woe	vrij
Week 1			
Week 2			

Bij goed effect en terugval: nieuwe kuur na 3 maanden

Science Café Leiden 2020

17

Resultaten

Sinds 2015: ongeveer 60 aanmeldingen

Meer dan de helft afgewezen

Veel comorbiditeit, onvolledige behandelingen

Tot nu toe: 30 kuren (20 patiënten)

Science Café Leiden 2020

19

Ketamine in LUMC

Protocol voor *off-label** gebruik. Inclusiecriteria:

- Patiënten van 18-75, uni/bip depressie, niet psychotisch
- Therapieresistent (...)
- MADRS \geq 18 (matig ernstige depressie)

* Het gebruik van een geregistreerd geneesmiddel voor een indicatie waarvoor (nog) geen registratie is

Science Café Leiden 2020

16

Ketamine in LUMC

Infusie onder supervisie van psychiater of zaalarts, op afdeling psychiatrie

Verpleegkundigen assisteren

Monitoring van bloeddruk en zuurstofsaturatie

BCNBP 2019

18

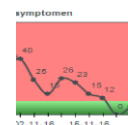
Resultaten

Resultaten minder goed dan in trials

Variërend van complete remissie tot verslechtering met toename suïcidaliteit

Dissociatie, soms veel angst

Mogelijke verklaringen

Science Café Leiden 2020

20

Toekomst en discussie

Onderhoudsbehandeling?

Neusspray

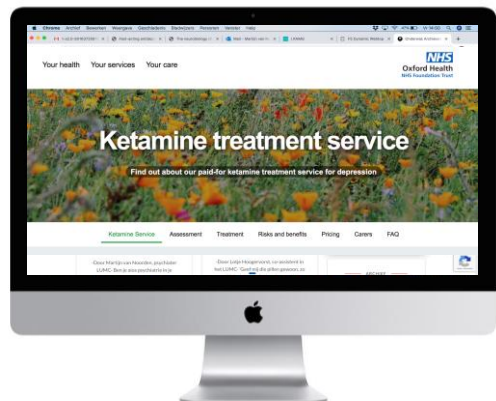

Plaatsbepaling ketamine

Studie met Groningen, Amsterdam en Nijmegen:
Randomiseren tussen ECT of ketamine

Science Café Leiden 2020

21

22

Discussie

m.s.van_noorden@lumc.nl

Science Café Leiden 2020

23